

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ P.W. ŚW. JÓZEEA

358/1

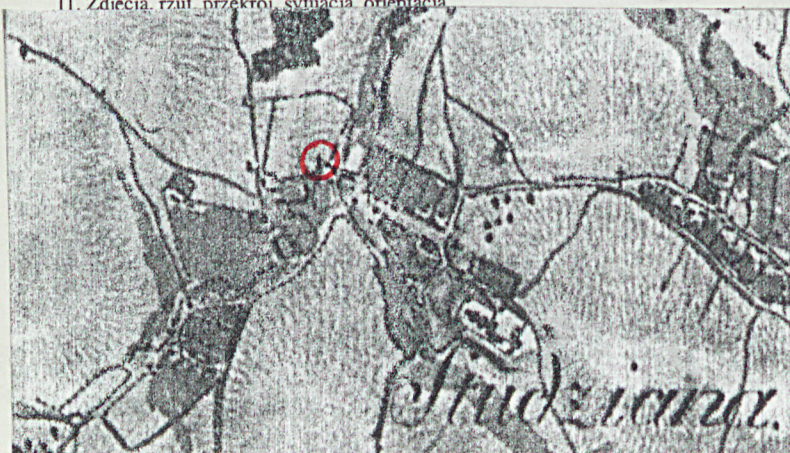
2. Czas powstania

w latach 1696-1699

3. Miejscowość

STUDZIANNĄ-POŚWIĘTNE

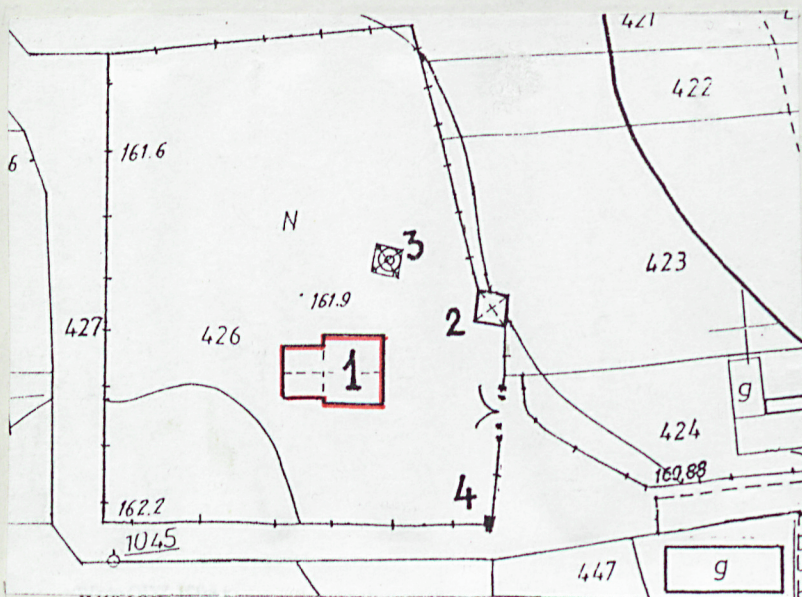
11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

Studzianna na mapie Zachodniej Galicji
A. Mayera von Heldensfelda z lat 1801-1804.
Lokalizacja kościoła - w czerwonej obwódce.

Plan orientacyjny Studzianny-Poświętne,
skala 1:25000. Wg. mapy z 1982 r.

Plan sytuacyjny, skala 1:1000

Wlewacze poł.-wsch. (nr neg. 67/27)

4. Adres

Studzianna-Poświętne
gm. Poświętne, woj. piotrkowskie
nr hipoteczny

lub. ewid. gruntów

5. Przynależność administracyjna

województwo piotrkowskie

gmina Poświętne pow. opoczno

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Studzyane, Studzyone (w XVI w.)

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo kieleckie

powiat Opoczno

8. Właściciel i jego adres
Kongregacja św. Filipa
Nereusza (COP)
Studzianna, gm. Poświętne
woj. piotrkowskie
oraz parafia

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

Nr 224 344 data 21.06.1967 r.

158 28.02.1954

Kościół wzniesiony był w latach 1696-1699, w pobliżu dworu Starołęskich-Zbąskich, ok. 300 m na zachód od "Dziwicznej Góry", gdzie w latach 1673-1782 znajdowały się tu kościół i klasztor księży filipinów, a następnie kaplica św. Anny - istniejąca do chwili obecnej. Zbudowany został przez księży filipinów. Nie udało się ustalić, kto był jego autorem. Konsekrowany został w 1699 r. przez sufragana gnieźnieńskiego biskupa Andrzeja Albinowskiego, jako świątynia p.w. św. Józefa. Nadanie tytułu św. Józefa podyktowane było rozwijającym się jego kultem oraz z uwagi na to, że św. Józef jest patronem dobrej śmierci. Kościół powstał dla zaradzenia lokalnym potrzebom duszpasterskim, przede wszystkim dla odprawiania pogrzebów. Wokół kościoła na cmentarzu chowano zmarłych prawdopodobnie do końca XIX wieku. Kościół ten miał nie tylko spełniać funkcję kaplicy cmentarnej. Stanał dla upamiętnienia miejsca, gdzie dokonało się objawienie Bogarodzicy śmiertelnie choremu murarzowi Wojciechowi sprowadzonemu ze Smardzewic do Studzianny do naprawy pieca we dworze. Dlatego też do kościoła przychodzili pątnicy. Jak zanotował w poł. XVIII w. ks. Cellary, wewnątrz kościoła był bogato wyposażony w paramenty liturgiczne i szaty. Znajdujące się na obrazach w ołtarzach postacie świętych - Józefa z Dzieciątkiem, Wojciecha i Filipa, ubrane były w bogate sukienki, nie zachowane obecnie. Ponadto w kościele były obrazy przedstawiające św. Walentego i św. Rozalię, również nie zachowane do chwili obecnej. W ołtarzach zawieszane były wota. Na ołtarzu św. Józefa bp. Albinowski umieścił relikwie św. Weneranda i św. Martyny.

Styl - wczesny barok.

Sytuacja - kościół znajduje się w poł.-wschodniej części dawnego cmentarza. Zwrócony jest fasadą w kierunku wschodnim.

Materiał, konstrukcja - murowany z cegły, na zaprawie wapiennej, ściany obustronnie tynkowane. Sklepienie - nad prezbiterium krzyżowe, nad nawą kolebkowe dwuodcinkowe z lunetami. Posadzka z płyt kamiennych (piaskowca). Na chórze podłoga z desek. Schody na chór drewniane. Więźba dachowa drewniana. Pokrycie dachu - czerwona dachówka. Drzwi spągowe jednoskrzydłowe (w ścianie poł.) i dwuskrzydłowe (w ścianie wsch.), zawieszane na żelaznych zawiasach pasowych. Drzwi w ścianie poł. zaopatrzone w metalowy zamek i klamkę, drzwi w ścianie wsch. posiadają po stronie wewnętrznej metalowe zasuwki - górną i dolną. Przy drzwiach od strony południowej, jest drewniany próg. Okna czteroskrzydłowe, o czterech szybach w skrzydle. Mensa ołtarzy murowana z cegły, tynkowana, a nastawy ołtarzy są częściowo murowane i drewniane. Krzyże na dachu metalowe, ażurowe.

Rzut - nawa dwuprzęsłowa o kształcie zbliżonym do kwadratu, prezbiterium węższe prostokątne, jednoprzęsłowe.

Bryła - kościół bezwieżowy. Nawa wyższa od prezbiterium. Nakryte dachem dwusпадowym. Prawie na środku dachu, mała sygnaturka z daszkiem namiotowym.

Elewacje - opięte pilastrami tokańskimi. Fasada ożywiona niszami, w których drewniane, późnobarokowe rzeźby śś. Anny i Joachima, zwieńczone bogato rozczłonkowanym szczytem z wolutowymi spływami. W elewacjach poł. i pół. znajdują się po trzy okna (po dwa w nawie i po jednym w prezbiterium). W ścianie poł. nawy są jedne drzwi jednoskrzydłowe, spągowe, obite po zewnętrznej stronie klepkami. W ścianie wschodniej są drzwi dwuskrzydłowe i nad nimi jedno okno - pomiędzy niszami z rzeźbami. Drzwi malowane farbą olejną na kolor orzechowy, a stolarka okienna na biało. W szczycie zachodnim znajduje się kolisty otwór okienny z okienkiem.

Wnętrze - ściany nawy rozczłonkowane pilastrami tokańskimi, między którymi półkoliście zamknięte wnęki, mieszczące okna i otwory wejściowe. Tęcza półkolistą wsparta jest na wydatnych filarach przyściennych. Ściany bogato zdobione polichromią, wykonaną prawdopodobnie przez miejscowego malarza Klewińskiego. Malowidła przedstawiają stylizowane elementy roślinne, rozety, gwiazdki, medaliony owalne lub okrągłe ze świętymi a także scenę objawienia Bogarodzicy choremu murarzowi Wojciechowi z napisem "Pierwsze na tym Miejsku Objawienie JEZUSA MARYI JOZEFA Sw. Studziańskim Obrazie Cudami Sławnego od R.P. 1660". Balustrada chóru - z toczonych tralek, umieszczonych w ramie, z dolną listwą profilowaną, malowaną farbą olejną na kolor stalowy i jasno zielony.

Wyposażenie - 3 ołtarze - główny i dwa boczne, ambona, ławy z klęcznikami, komoda z szufladami na szaty liturgiczne, zyrandol, kinkiety oraz współczesne ławy proste, krzesła i 2 konfesjonały. Ołtarz główny skomponowany z różnych części z XVIII w. z obrazem św. Józefa z Dzieciątkiem z XIX w. Obrazy w ołtarzach bocznych - św. Wojciech prawdopodobnie z przełomu XVII i XVIII w. przemalowany oraz śś. Ignacy Loyola i Filip Nereusz w otoczeniu świętych i alegorycznych postaci prawdopodobnie z XVIII w., częściowo przemalowany.

Instalacje - elektryczna.

14. Kubatura ok. 1067,00 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 115,56 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne sakralne - głównie dla odprawiania pogrzebów	17. Użytkowanie obecne sakralne - msze św. odprawiane są dwa razy w roku - 19 marca i 1 maja.
--	--	--	---

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja (po 1945 r.)

Kościół był odnawiany m.in. ok. 1797 r. (wg. "Katalogu zabytków sztuki w Polsce" i pracy doktorskiej ks. P. Zwolińskiego "Sanktuarium Matki Bożej Studziańskiej w latach 1671-1865"). Nie udało się ustalić, jakie prace wówczas wykonano. Po 1945 r. nie były wykonywane w kościele żadne prace budowlane i konserwatorskie.

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Na ścianach zewnętrznych - głównie północnej (w górnej części prezbiterium i na jednym pilastrze nawy) i południowej (w dolnej części pilastrów), występują dość duże odpryski tynku, ponadto pęknięcia. Na ścianie zewnętrznej pół. nawy - w górnej części, są niewielkie zacieki. Ściany zewnętrzne w części dolnej, pokryte są czarnym osadem. Od strony południowej na dachu, brak kilku dachówek. Drewniany próg przy drzwiach od strony południowej, jest popękany. W części dolnej ścian wewnętrznych, występują ubytki i pęknięcia tynku. Ubytki w posadzce, a ponadto niektóre płytki są pęknięte. Złuszczone farba przy balustradzie chóru. Znajdujące się w niszach fasady rzeźby przedstawiające śś. Annę i Joachima, są bardzo zniszczone - drewno w znacznym stopniu jest porażone przez owady, występują drobne pęknięcia, a ponadto złuszczone jest na nich farba. Również obrazy olejne w ołtarzach są zniszczone - miejscami złuszczone farba, liczne pęknięcia, wytarta farba. Kinkiety są częściowo pokryte korozją.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Uzupełnić ubytki tynku w ścianach. Zlikwidować czarny osad w dolnej części ścian zewnętrznych. Uzupełnić ubytki w pokryciu dachu i w posadzce. Wykonać konserwację rzeźb przedstawiających śś. Annę i Joachima oraz obrazów z ołtarzy, a także elementów metalowych pokrytych korozją.

21. Akta archiwalne i źródła ikonograficzne (rodzaj, numer i miejsce przechowywania)

1. Ks. Piotr Zwoliński: Sanktuarium Matki Bożej Studziańskiej w latach 1671-1865, Warszawa 1996 (praca doktorska napisana na Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, pod kierunkiem ks. prof. dr hab. Józefa Mandziuka - maszynopis).

23. Uwagi różne

24. Opracowanie karty ewidencyjnej

tekst mgr Edward Traczyński, VI.1997 r.
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki techn. Julian Mróz, VI.1997 r.
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. techn. Julian Mróz, VII.1997 r.
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów Reg. Ośrod. Stud. i Ochron. Środow. Kultur. Kielce

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

22. Bibliografia

1. Katalog zabytków sztuki w Polsce (pod red. J. Łosińskiego i B. Wolf). Województwo kieleckie, Powiat opoczyński, t. III, z. 8, Warszawa 1958.
2. Ks. Władysław Nater CO: Sanktuarium Matki Bożej Święto-rodzinnej w Studziannie-Poświętnem w diecezji sandomiersko-radomskiej. Przewodnik, Studzianna-Poświętne 1989.
3. Rocznik diecezji sandomiersko-radomskiej, 1989.

25. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

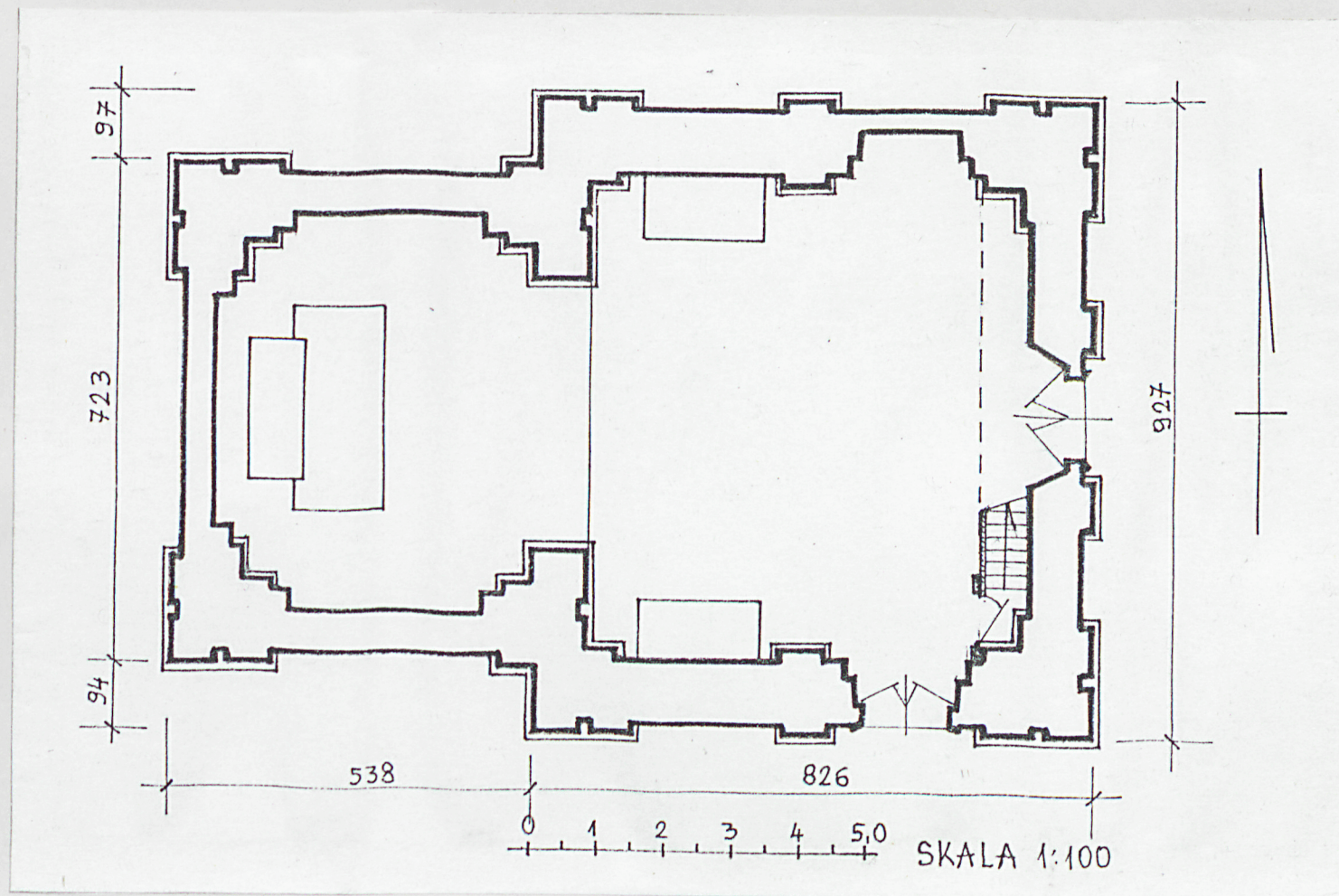
26. Załączniki

wkładki nr 1, 2, 3 i 4

1. Miejscowość.....STUDZIANNA-POŚWIETNE.....
2. Gmina.....POŚWIETNE.....
3. Województwo.....piotrkowskie.....

4. Obiekt (nazwa jak w karcie)
KOSCIÓŁ P.W. ŚW. JÓZEFA

5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
Rzut, fotografie

Wkładkę założył: mgr Edward Traczyński, VI.1997 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Reg. Ośrod. Stud. i Ochron. Środow. Kult. w Kielcach

Widok ogólny (nr neg.67/6)

Elewacje poł.-zach. (nr neg.67/19)

Elewacja wsch.(nr neg.67/29)

Elewacja poł. (nr neg.67/21)

Szczyt elewacji wsch. (nr neg.67/28)

1. Miejscowość... <u>STUZIANNA-POŚWIETNE</u>	4. Obiekt (nazwa jak w karcie) <u>KOSCIÓŁ P.W. ŚW. JÓZEFA</u>	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) <u>Fotografie</u>
2. Gmina... <u>POŚWIETNE</u>		
3. Województwo... <u>piotrkowskie</u>		

Okno w elewacji wschodniej
(nr neg.67/23)

Sygnaturka (nr neg.67/25)

Sw. Anna - rzeźba prawdopodobnie
późnobarokowa (nr neg.67/24)

Wkładkę założył: mgr Edward Traczyński, VI.1997 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Reg. Ośrod. Stud. i Ochron. Środow. Kultur. w Kielcach

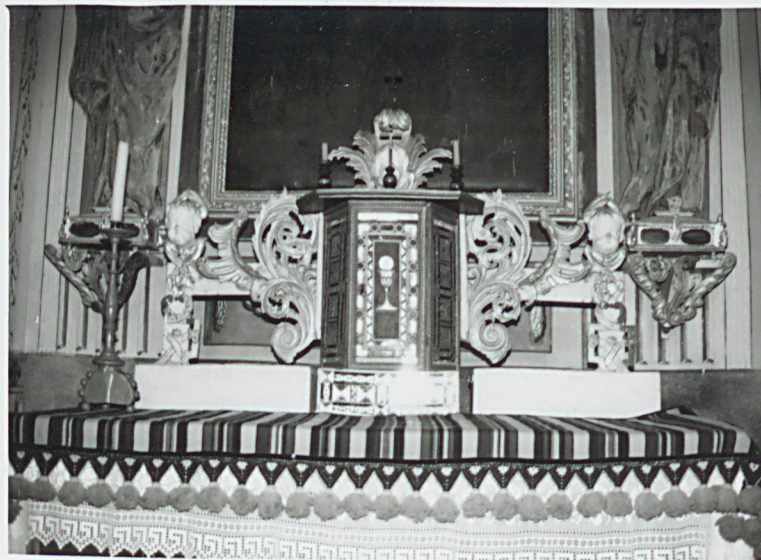
Sw. Joachim - rzeźba prawdopodobnie późnobarokowa (nr neg. 67/22)

Fragment wnętrza - widok na ołtarz główny (nr neg. 67/37)

Widok na ołtarz boczny z obrazem św. Wojciecha (nr neg. 66/1)

Fragment ołtarza głównego - nastawa z tabernakulum (nr neg. 66/4)

Górna część ołtarza głównego (nr neg. 66/33)

1. Miejscowość... <u>STUDZIANNA-POŚWIETNE</u>	4. Obiekt (nazwa jak w karcie) <u>KOŚCIÓŁ P.W. ŚW. JOZEFA</u>	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) <u>Fotografie</u>
2. Gmina... <u>POŚWIETNE</u>		
3. Województwo... <u>piotrkowskie</u>		

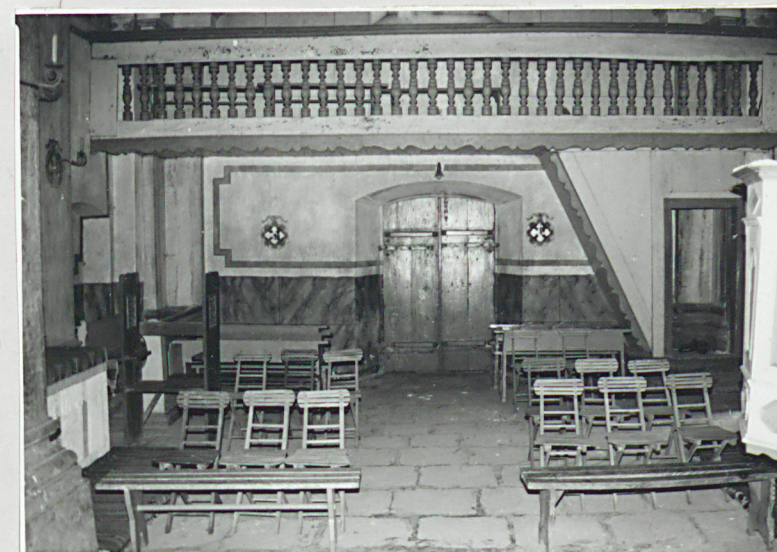
Widok na ołtarz boczny z obrazem przedstawiającym śś. Ignacego Loyola i Filipa Nereusza (nr neg.67/30)

Fragment wnętrza - okno w prezbiterium (nr neg.67/34)

Sklepienie w prezbiterium (nr neg.66/10)

Fragment nawy (nr neg.68/28)

Wkładkę założył: mgr Edward Traczyński, VI.1997 r.
(imię, nazwisko, data)

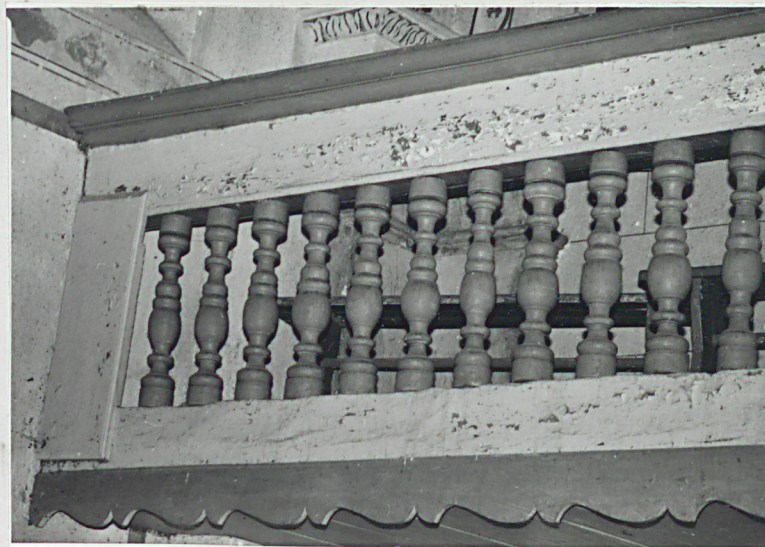
Miejsce przechowywania negatywów: Reg. Ośrod. Stud. i Ochron. Środow. Kultur. w Kielcach

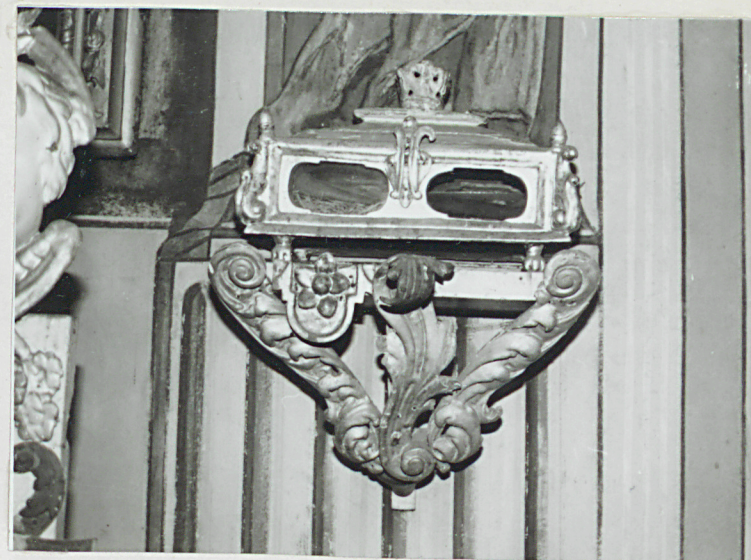
Fragment sklepienia w nawie
(nr neg.66/9)

Widok na chór (nr neg.68/29)

Fragment balustrady chóru (nr neg.68/30)

Element zdobniczy przy ołtarzu głównym (nr neg.66/5)

Fragment polichromii na sklepieniu prezbiterium - medalion przedstawiający św. Piotra (nr neg.68/34)

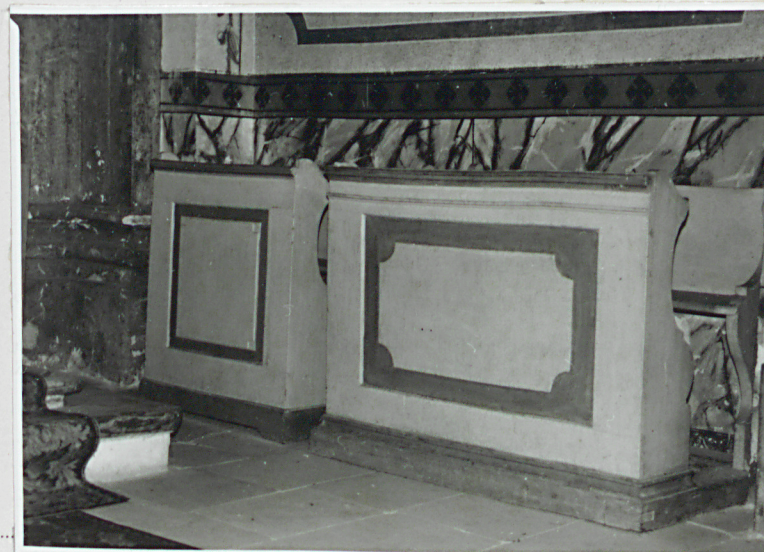
1. Miejscowość <u>STUDZIANNA-POSWIETNE</u>	4. Obiekt (nazwa jak w karcie) <u>KOŚCIÓŁ P.W. ŚW. JÓZEFA</u>	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) <u>Fotografie</u>
2. Gmina <u>POSWIETNE</u>		
3. Województwo <u>piotrzkowskie</u>		

Scena objawienia Bogarodzicy murarzowi Wojciechowi - na sklepieniu nawy
(nr neg.67/35)

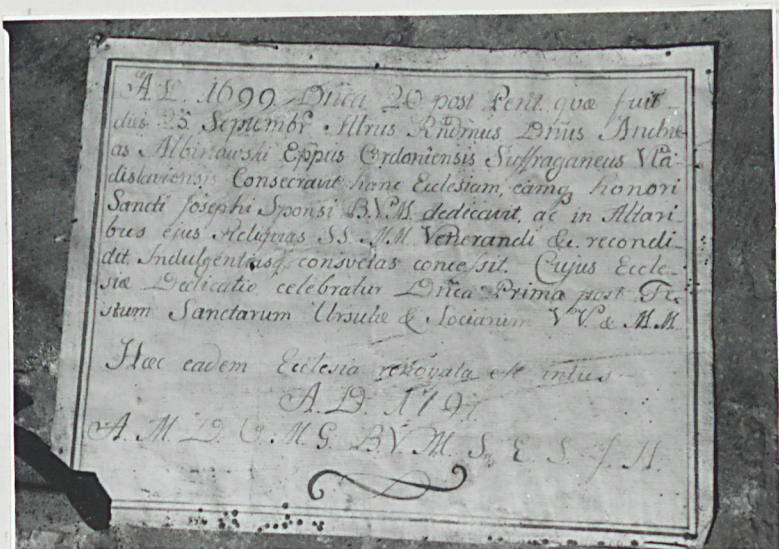
Scena objawienia Bogarodzicy murarzowi Wojciechowi - fragment z napisem
(nr neg.68/32)

Ławy z klęcznikami
(nr neg.67/31)

Wkładkę założył: mgr Edward Traczyński, VI.1997 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Reg.Ośrod.Stud. i Ochron.Srodow.Kultur. w Kielcach

Dokument konsekracyjny kościoła (nr neg.68/2)